

Kestävän kehityksen linjaukset yliopistokirjastoille julkaistu

Suomen yliopistokirjastojen verkosto FUN on julkaissut kestävän kehityksen linjaukset ja suositukset <https://yliopistokirjastot.fi/fun/funin-kestavan-kehityksen-linjaukset/>. Yliopistokirjastoille tarkoitettujen linjausten taustalla on Suomen yliopistojen rehtorineuvosto Unifin kestävän kehityksen ohjelma ja YK:n kestävän kehityksen agenda 2030. Linjauksissa huomioidaan ympäristöön, talouteen, kulttuuriin liittyvät sekä sosiaaliset näkökohdat. Linjausten ja suositusten tavoitteena on antaa suuntaviivat sille, miten kestävä kehitys tuodaan aiempaa paremmin osaksi yliopistokirjastojen arkea. Unifin 12 kestävän kehityksen teesiä – tutkimukseen, opetukseen, hallintoon, yhteiskunnalliseen vaikuttavuuteen ja yhteistyöhön liittyen – on sovitettu yliopistokirjastojen kontekstiin. FUN myös esittää yliopistokirjastoille 20 yksilöityä suositusta kestävän kehityksen edistämiseksi. Ne liittyvät muun muassa vastuunjakoon, resursointiin, erilaisiin kirjastotyötä koskeviin painotuksiin ja palveluiden kehittämiseen, tilojen käyttöön ja viestintään.

Tutkimuksen arvioinnin CoARA-suunnitelmat Zenodossa

Tutkimuksen arviointia uudistavaan eurooppalaiseen CoARA-koalitioon (Coalition for Advancing Research Assessment) kuuluvat suomalaiset korkeakoulut ovat julkaisseet tämän vuoden aikana omia vastuullisen arvioinnin toimintasuunnitelmiaan vuosille 2024–2027. Marraskuun alkuun mennessä 11 ammattikorkeakoulua ja 7 yliopistoa – sekä Suomen Akatemia ja Tieteellisten seurain valtuuskunta – oli julkaissut suunnitelmansa Zenodossa https://zenodo.org/communities/coara_action_plans/. Suomalaisedustus on varsin hyvä, kaikkiaan Zenodossa on 124 suunnitelmaa eurooppalaisilta CoARA-jäsenorganisaatioilta. Suunnitelmissa organisaatiot esittävät, millaisin toimenpitein ne vastaavat CoARA-sitoumuksiin koskien muun muassa tutkimustuotosten moninaisuutta, metriikan käyttöä ja arvioinnin kehittämistä. Vastuulliseen tutkijanarviointiin saatiin alkuvuodesta myös uusi tietolähde, kun DORA (Declaration on Research Assessment) julkaisi Reformscape-tietokannan <https://sfdora.org/reformscape/>. Se kokoaa yhteen yliopistojen tutkimusarviointiin ja urakehityskäytäntöihin liittyviä tietoja ja dokumentteja yli 200 instituutiosta 20 maassa.

URN-tunniste täyttää 30 vuotta - raportti valaisee käyttöä

Kansalliskirjaston jakama toiminnallinen URN-tunniste (Uniform Reform Name) täyttää tänä vuonna 30 vuotta. Varhaisin kuvaus URN-tunnisteesta on peräisin vuodelta 1994, ja vuonna 1998 Euroopan kansalliskirjastojen konferenssi (CENL) suositteli tunnisteiden käyttöönottoa jäsenilleen – Helsingin yliopiston kirjasto (nyk. Kansalliskirjasto) oli aloittanut tunnisteiden käytön samana vuonna. Nyt URNeja, verkkojulkaisun ainutkertaisia ja pysyviä tunnisteita, tarjotaan kolmessatoista Euroopan maassa, tavallisesti kansalliskirjastojen palveluna. Kansalliskirjasto on julkaissut maakohtaisen raportin URN-tunnisteen käytöstä. Ulriika Vihervallin kirjoittama *Uniform Resource Name in National Libraries: a URN:NBN landscape report* <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe2024052134041> avaa haastattelujen kautta eri maiden palveluntarjoajien hyvin erilaisia näkemyksiä URNien käytöstä, käytön laajuudesta, paikallisista haasteista ja tulevista suunnitelmista. Kansalliskirjaston raportti on ensimmäinen URNien käyttöä koskeva selvitys.